

36 800 XIII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2026

Nr. 3 Brief van de minister van Economische Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 september 2025

Middels deze brief informeer ik u over de nieuwe beleidsuitgaven in de Ontwerpbegroting 2026 van het Ministerie van Economische Zaken.

In de bijlage zijn alleen uitgaven voor 2026 opgenomen, omdat alleen deze uitgaven ingevolge artikel 105 van de Grondwet ter autorisatie aan het parlement worden voorgelegd. Het betreffen kasuitgaven op de beleidsartikelen van nieuw beleid of significante aanvullingen op lopend beleid waarover sinds de 1e suppletoire begroting van EZ door het kabinet is besloten. In beginsel geldt voor deze onderwerpen dat deze zonder tijdige autorisatie niet tot rechtmatige besteding kunnen komen, ofwel er hier niet rechtmatig een verplichting voor kan worden aangegaan.

Begroting Nationaal Groeifonds (NGF)

Vanaf de NGF-begroting worden geen daadwerkelijke uitgaven gedaan. Hierdoor kunnen er op de NGF-begroting geen onrechtmatigheden voordoen als gevolg van eventueel uitgestelde behandeling. Wel vinden er verschillende overhevelingen plaats naar de departementale begrotingen van OCW, VWS en EZ. Het gaat echter om overhevelingen van eerder voorwaardelijk toegekende middelen voor reeds bestaande projecten, waarmee dit wordt beschouwd als lopend beleid.

De minister van Economische Zaken,
V.P.G. Karremans

Bijlage Overzicht nieuwe beleidsuitgaven EZ-begroting 2026

In de tabel staan de kasuitgaven op de beleidsartikelen van nieuw beleid of significante aanvullingen op lopend beleid waarover sinds de 1e suppletoire begroting van EZ over 2025 door het kabinet is besloten. In het overzicht zijn geen wijzigingen van lopend beleid opgenomen, zoals de uitgekeerde loon- en prijsbijstelling of het verevenen van mee- en tegenvallers. Ook zijn significante budgetverlagingen buiten beschouwing gelaten, bijvoorbeeld als gevolg van invulling van de bij Voorjaarsnota opgelegde EZ-specifieke subsidietaakstelling van € 25 mln.

Nieuwe beleidsuitgaven 2026 (bedrag x € 1.000)		
	Artikel	Kas
1) (PEGA -)AI-fabriek	1	42.097
2) Onderzoek en opdrachten	1	1.300
3) IPCEI Advanced Semiconductor Technologies	2/3	0
4) European Tech Champions Initiative (ETCI)	3	200.000
5) Overhevelingen Nationaal Groeifonds (NGF)	1/2/40	58.144

1) (PEGA -)AI-fabriek

Betreft middelen voor de realisatie van een nationale AI-fabriek om bedrijven en onderzoekers gebruik te kunnen laten maken van rekenkracht bij een AI-supercomputer, expertise en data. Dit vergroot de basis voor kennis, innovatie en talent voor de verantwoorde toepassing van AI in het bedrijfsleven, de wetenschap, het onderwijs en de overheid en draagt bij aan de concurrentiepositie van Nederland en Europa. Het gros van de verplichting wordt al in 2025 aangegaan, alsook een klein deel van de beoogde uitgaven. Tijdige autorisatie van de Suppletoire Begroting September (SBS) zal er daarom voor zorgen dat dit bij start van het begrotingsjaar 2026 als lopend beleid kan worden beschouwd en de uitgaven voor verdere realisatie van de AI-fabriek in 2026 ook zonder tijdige autorisatie van de Ontwerpbegroting gedaan kunnen worden, ware het met enige terughoudendheid. Bij tijdige autorisatie van de SBS lijken de gevolgen van een eventuele latere behandeling van de Ontwerpbegroting voor deze uitgave dus beperkt. Toch benoem ik de uitgaven voor de AI-fabriek in 2026 ook hier, omdat op moment van schrijven nog niet is ingestemd met de SBS.

2) Onderzoek en opdrachten

Betreft middelen voor de voorbereidingen van het toezicht op en de uitvoering van de Europese Gigabit Infrastructure Act (GIA). De GIA

heeft als hoofddoel de toenemende digitale connectiviteitsbehoefte in de EU tegemoet te komen door bij te dragen aan de kostenefficiënte en tijdige uitrol van netwerken met zeer hoge capaciteit (zoals glasvezel en 5G). Zonder tijdige autorisatie kunnen de voorbereidingen vertraging oplopen.

3) IPCEI Advanced Semiconductor Technologies

Voor Nederlandse deelname aan het Important Project of Common European Interest (IPCEI) gericht op Advanced Semiconductor Technologies (AST) is € 230 mln beschikbaar gesteld. Onder de vlag van IPCEI AST wordt het innovatieve MKB (inclusief startups en scale-ups) de ruimte gegeven om ook met kleinere projecten mee te doen. Hiermee wordt onderzoek, ontwikkeling, en eerste toepassing in een productieomgeving van nieuwe generaties halfgeleiders, ontwerptechnieken, productietechnologieën en toepassingen ondersteunt. Het initiatief bevordert de samenwerking tussen verschillende Europese landen om gezamenlijk complexe technologische uitdagingen aan te pakken met als doel versterking van de industriële infrastructuur in Europa. De uitgaven hiervoor zijn voorzien in 2027 en verder, maar voor Nederlandse deelname zal in 2026 voor € 230 mln verplichtingen moeten worden aangegaan. Zonder (tijdige) autorisatie kunnen de verplichtingen aan de deelnemende projecten niet worden aangegaan in samenspraak met de Europese Commissie en andere lidstaten en kan Nederland als trekker van deze IPCEI een vertragende factor zijn in het tijdig van start gaan van deze IPCEI.

4) European Tech Champions Initiative (ETCI)

Betreft middelen voor Nederlandse deelname aan het European Tech Champions Initiative (ETCI). ETCI heeft als doel het vergroten van de slagkracht van Europese risicokapitaalfondsen, waardoor Europese innovatieve scale-ups minder afhankelijk worden van niet-Europees risicokapitaal. Na de positieve ervaringen van ETCI1.0, waar Nederland sinds 2023 aan deelneemt voor in totaal € 100 mln, wordt de Nederlandse inzet gecontinueerd. Daarvoor is € 200 mln beschikbaar gesteld om deel te nemen aan ETCI2.0. Het betreft een saldo-neutrale uitgave welke op termijn revolveert. Tijdige inschrijving voor ETCI2.0 geeft Nederland sterkere inspraak bij de vormgeving van ETCI2.0. Bovendien zal het fonds in 2026 private investeerders aantrekken. De publieke bijdrage vormt hiervoor de noodzakelijke basis. Zo wordt een gat tussen ETCI1.0 en 2.0 voorkomen en blijven continuïteit en vertrouwen in de markt gewaarborgd.

5) Overhevelingen Nationaal Groeifonds (NGF)

Vanaf de NGF-begroting vinden overhevelingen plaats naar EZ, OCW en VWS voor in totaal zes NGF-projecten. In de tabel betreft

het de middelen die worden overgeheveld naar de EZ-begroting voor de projecten Oncode-PACT en PhotonDelta, en NGF-uitvoeringskosten. Gegeven de significante omvang benoem ik de overheveling in deze brief, maar het gaat om overheveling van eerder voorwaardelijk toegekende middelen voor reeds bestaande projecten, waarmee dit wordt beschouwd als lopend beleid.